

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/52/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200040
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8221200040.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobkyne I. J. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. T. X ,XXX XX H., právne zastúpená advokátom JUDr. Vladimír Poch, so sídlom Hviezdoslavova 3, 085 01 Bardejov, proti žalovanému G. G. H., so sídlom R. XX, XXX XX H., V. XX XXX XXX, právne zastúpený advokátom JUDr. Matúš Hrib, so sídlom Tehelná 46, 085 01 Bardejov, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy - trovy konania, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č.k. 6C/30/2021-209 zo dňa 13. júna 2022, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok vo výroku II..

II. Žalovanému priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Žalobu zamietá.

II. Žalovanému priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči žalovanému z titulu ochrany osobnosti zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- Eur. Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom zistenia skutkového stavu, jednak výsluchom žalobkyne, riaditeľa žalovaného, svedkov a oboznámením listín a v bodoch 8. až 33. odôvodnenia opísal zistený skutkový stav.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a je ju potrebné v celom rozsahu zamietnuť, pretože žalobkyňa nešpecifikovala a presne neoznačila, ktoré konkrétne konanie žalovaného malo zasiahnuť do jej osobnostných práv. Na základe vykonaného dokazovania nemal za preukázané, že zo strany žalovaného došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne. Nárok žalobkyne uplatnený v žalobe tak nebol dôvodný a preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa zásady úspechu. Žalovaný mal plný úspech vo veci, preto mu bol priznaný voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

6. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, a to proti výroku II.. Odvolanie právne odôvodnila § 365 ods. 1 písm. b), e), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Namietala, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal otázkou posúdenia, či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa v dôsledku ktorých by súd nepriznal žiadnej zo strán náhradu trov konania. Poukázala na to, že dôkladne opísala a vysvetlila dôvody, ktoré ju viedli k podaniu žaloby, kedy bola opakovane vystavená veľkému psychickému napätiu od novembra 2019 a počas celého roku 2020, či už zo strany vedenia žalovaného, zamestnancov žalovaného, ako aj zo strany polície. Jednalo sa len o výmysel a malo to slúžiť len na pokračujúce zastrašovanie jej osoby. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd druhý výrok rozsudku zmenil tak, že žiadnej zo strán neprizná nárok na náhradu trov konania.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu vyjadril tak, že žalobkyňa uvádza tie isté dôvody, na ktorých bola žaloba postavená, pričom je zrejmé, že ani jeden z dôvodov súd neuznal ako dôvodný vo veci samej. V konaní sa musel kvalifikovane brániť, preto mu v tejto súvislosti vznikli náklady. Poukázal na to, že už vo svojom prvom vyjadrení jasne argumentoval o nedôvodnosti žaloby, pričom aj na prvom pojednávaní súd prezentoval názor, že jeho obrana je dôvodná, ale žalobkyňa napriek tomu v konaní pokračovala a mala si byť vedomá, že nebude úspešná. Na základe procesných zásad a predpisov tak musí niesť zodpovednosť za výsledok konania. Podľa jeho názoru sa predkladané dôvody netýkajú rozhodovania o náhrade trov konania, ide o subjektívne vnímanie udalostí a uvedené nemôže byť akceptované tým smerom, že pre negatívne pocity žalobkyne by mal znášať svoje trovy. Pokiaľ požadoval od žalobkyne splnenie povinností súvisiace s ukončením jej pracovného pomeru ako riaditeľky školy, nijakým spôsobom nemohol žalobkyňu poškodiť, čo súd veľmi podrobne zdôvodnil. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v II. výroku potvrdil a priznal mu právo na náhradu trov odvolacieho konania.

8. Žalobkyňa sa k podanému vyjadreniu žalovaného nevyjadrila.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nevykonaním navrhnutých dôkazov a nesprávnym právnym posúdením veci, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožnil realizáciu práv strany sporu dosiahol určitú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že potom sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania, t.j. vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.. Zároveň tiež nie je možné prehliadnúť, že niektoré čiastkové práva, ktoré tvoria právo na spravodlivý proces zákon normuje ako samostatné

odvolacie dôvody. V predmetnom prípade mal odvolací súd za to, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

12. K námietke nevykonania navrhnutých dôkazov odvolací súd uvádza, že navrhovanie dôkazov predstavuje jedno z práv ale zároveň i povinností strany sporového konania, pričom navrhnutie dôkazu automaticky nezakladá povinnosť súdu takýto dôkaz aj vykonať. Len súd rozhoduje, ktorý z navrhnutých dôkazov vykoná, a to z dôvodu aby sa tak predišlo vykonávaniu tých dôkazov, ktoré sú pre prejednanie a rozhodnutie veci irelevantné. Vykonávaním všetkých (aj nepodstatných dôkazov) by zároveň dochádzalo aj k mareniu rýchlosti a hospodárnosti konania. V prípade, ak súd nevykoná navrhnuté dôkazy, musí v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo ich nevykoná. V takomto prípade samotné neakceptovanie vykonania navrhnutých dôkazov samo o sebe nemôže znamenať porušenie práva strany sporu. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či do práva na spravodlivé súdne konanie by mohol nastať len vtedy, ak by takýto záver súdu o nevykonaní navrhnutého dôkazu bol zjavne nedôvodný alebo by takémuto záveru chýbala predchádzajúca racionálna úvaha súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by bola strana sporu nevykonaním navrhnutého dôkazu postavená do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana sporu v konaní. Žalobkyňa v podanom odvolaní nešpecifikovala, ktorý z navrhovaných dôkazov nebol vykonaný, preto má odvolací súd za to, že ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

13. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka nebola naplnená.

14. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane konania ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

15. Rozhodovanie o trovách súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku a je samo o sebe spôsobilé zasiahnuť do práva strany podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd, ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozhodnutí zo dňa 06.02.1954 vo veci Beer proti Rakúsku, resp. v rozhodnutí zo dňa 07.10.2004 vo veci Bauman proti Rakúsku (č. 30428/96, resp. 76809/01).

16. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. O plný úspech žalobcu vo veci ide vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane.

17. Vo vzťahu k aplikácii ust. § 257 C.s.p., odvolací súd uvádza, že toto ustanovenie predstavuje výnimku pri rozhodovaní o trovách konania. Účelom tohto ustanovenia je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolútného práva. Je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynuli z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

18. Zo slovného znenia vyššie uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha

súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 257 C.s.p. preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 257 C.s.p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj strán v priebehu konania a pod..

19. Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti sú relevantné do takej miery, že môžu predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúci na aplikáciu § 257 C.s.p. len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku (porov. R 34/1982, R 23/1989).

20. Žalobkyňa v podanom odvolaní poukazovala na dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré majú spočívať v okolnostiach podania žaloby na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, najmä v konaní tretích osôb v dôsledku ktorého bola vystavená psychickému napätiu. Odvolací však rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa v priebehu tak prvoinštančného, ak ani odvolacieho konania neuviedla a nepoukázala na žiadne také skutočnosti a dôvody, ktoré by boli natoľko výnimočnými, aby odôvodňovali aplikáciu ust. § 257 C.s.p., a teda ktoré by zakladali existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Vzhľadom na uvedené tak možno konštatovať, že na predmetný prípad bolo potrebné aplikovať zásadu úspechu vo veci (§ 255 C.s.p.), ako to správne urobil aj súd prvej inštancie. V predmetnom prípade bola žalobkyňa vo veci samej neúspešná, keď došlo k zamietnutiu žaloby a rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o zamietnutí žaloby nadobudol právoplatnosť dňa 31.08.2022. Z uvedeného tak vyplýva, že vo veci samej žalobkyňa nebola úspešná, naopak procesne plne úspešným bol žalovaný, ktorému tak vznikol voči žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%, ako správne uzavrel súd prvej inštancie, preto odvolanie žalobkyne odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné.

21. Účastník konania, ktorý svojím protiprávnym konaním zapríčinil, že druhá strana musí brániť svoje práva v súdnom konaní, zásadne ponesie sankciu v podobe povinnosti nahradiť trovy konania, ktoré vzniknú pri tejto procesnej činnosti. Bolo by v rozpore s ochrannou funkciou civilného procesného práva, pokiaľ by civilný proces neumožňoval odstrániť zmenšenie majetkovej sféry účastníka spôsobené len tým, že bol nútený dôvodne hájiť svoje práva. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 263/2016 zo 17. augusta 2016)

22. Na základe vyššie uvedeného preto odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. ako vecne správne potvrdil.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnej žalobkyni v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 C.s.p.). Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 C.s.p..

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.
Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).